

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΒΙΟΛΟΓΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΘΕΜΑ 1ο

A. Στις ερωτήσεις **1-2**, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- 1.** Δίκλωνο κυκλικό μόριο DNA περιέχεται σε:
- α.** γαμέτη
  - β.** ευκαρυωτικό πυρήνα
  - γ.** βακτήριο
  - δ.** νουκλεόσωμα.

Μονάδες 5

- 2.** Ασθένεια που οφείλεται σε αυτοσωμικό επικρατές γονίδιο είναι η:
- α.** φαιнуλκετονουρία
  - β.** οικογενής υπερχοληστερολαιμία
  - γ.** δρεπανοκυτταρική αναιμία
  - δ.** β-θαλασσαιμία.

Μονάδες 5

B. Να οριστούν οι παρακάτω έννοιες:

- 1.** Ανοικτό πλαίσιο ανάγνωσης.

Μονάδες 7

- 2.** Συνεχής καλλιέργεια.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ 2ο

1. Να περιγράψετε τη διαδικασία για την παραγωγή στελέχους καλαμποκιού, ποικιλίας Bt.

Μονάδες 10

2. Να περιγράψετε τις διαδικασίες στις οποίες γνωρίζετε ότι βρίσκει εφαρμογή η ιχνηθέτηση.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 3ο

1. Δίνεται το παρακάτω τμήμα μορίου DNA προκαρυωτικού κυττάρου.

5´
3´
GAATTCTTAATGCAAGATCATAAAGAAATTCTAG
CTTAAGAAATTACGTTCTAGTATTTCTTAAGATC
3´
5´

Το παραπάνω τμήμα DNA κόβεται με EcoRI, προκειμένου να ενσωματωθεί σε κατάλληλο πλασμίδιο που έχει κοπεί με την ίδια περιοριστική ενδονουκλεάση, με τελικό σκοπό να εισαχθεί σε βακτήριο για την παραγωγή φαρμακευτικού πολυπεπτιδίου.

Να βρείτε την αλληλουχία των αμινοξέων του πολυπεπτιδίου με χρήση του παρατιθέμενου γενετικού κώδικα.

Μονάδες 6

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

Παρατίθεται ο γενετικός κώδικας.

		Δ ε ύ τ ε ρ ο γ ρ ά μ μ α				
		U	C	A		
Π ρ ώ τ ο	U	UUU φαινυλαλανίνη	UCU σερίνη	UAU τυροσίνη	U C A G	Τ ρ ί τ ο
		UUC φαινυλαλανίνη	UCC σερίνη	UAC τυροσίνη		
		UUA λευκίνη	UCA σερίνη	UAA λήξη		
		UUG λευκίνη	UCG σερίνη	UAG λήξη		
γ ρ ά μ μ α	C	CUU λευκίνη	CCU προλίνη	CAU ιστιδίνη	U C A G	γ ρ ά μ μ α
		CUC λευκίνη	CCC προλίνη	CAC ιστιδίνη		
		CUA λευκίνη	CCA προλίνη	CAA γλουταμίνη		
		CUG λευκίνη	CCG προλίνη	CAG γλουταμίνη		
γ ρ ά μ μ α	A	AUU ισολευκίνη	ACU θρεονίνη	AAU ασπαραγγίνη	U C A G	γ ρ ά μ μ α
		AUC ισολευκίνη	ACC θρεονίνη	AAC ασπαραγγίνη		
		AUA ισολευκίνη	ACA θρεονίνη	AAA λυσίνη		
		AUG μεθειονίνη έναρξη	ACG θρεονίνη	AAG λυσίνη		
γ ρ ά μ μ α	G	GUU βαλίνη	GCU αλανίνη	GAU ασπार्टικό οξύ	U C A G	γ ρ ά μ μ α
		GUC βαλίνη	GCC αλανίνη	GAC ασπार्टικό οξύ		
		GUA βαλίνη	GCA αλανίνη	GAA γλουταμινικό οξύ		
		GUG βαλίνη	GCG αλανίνη	GAG γλουταμινικό οξύ		

2. Κατά τον προγεννητικό έλεγχο σε κυοφορούσα γυναίκα, διαπιστώθηκε ότι το έμβρυο νοσεί από το σύνδρομο Cri-du-chat (κλάμα της γάτας) και επιπλέον φέρει αναστροφή στο μικρό βραχίονα του χρωμοσώματος 3.

α. Να περιγράψετε τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για τη διάγνωση.

Μονάδες 8

β. Βάσει ποιών παρατηρήσεων έγινε η διάγνωση;

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ 4ο

Σε ένα φυτό παρατηρούνται, μεταξύ άλλων, οι εξής χαρακτηριστές: Καρπός μεγάλος που ελέγχεται

από το γονίδιο M και καρπός μικρός που ελέγχεται από το γονίδιο μ. Καρπός πλούσιος σε υδατάνθρακες που ελέγχεται από το γονίδιο Y και καρπός φτωχός σε υδατάνθρακες που ελέγχεται από το γονίδιο υ. Έχετε στη διάθεσή σας ένα αμιγές στελέχος με καρπό μεγάλο και φτωχό σε υδατάνθρακες, καθώς και ένα αμιγές στελέχος με καρπό μικρό και πλούσιο σε υδατάνθρακες.

α. Να διασταυρώσετε τα παραπάνω στελέχη και να βρείτε τους γονότυπους και φαινότυπους των απογόνων της F_1 και F_2 γενιάς.

Μονάδες 4

β. Να αιτιολογήσετε τη φαινοτυπική αναλογία των ατόμων της F_2 γενιάς.

Μονάδες 9

γ. Έχοντας στη διάθεσή σας τα φυτά της F_2 γενιάς, να αιτιολογήσετε πώς μπορείτε να απομονώσετε αμιγή στελέχη με φαινότυπο καρπό μεγάλο και πλούσιο σε υδατάνθρακες, κάνοντας τις κατάλληλες διασταυρώσεις.

Μονάδες 12

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.

5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μιάμιση (1 1/2) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**